Ушбу сонда:
2 НАВРЎЗИ ОЛАМ НАФАСИ
3 ҲУҚУҚИЙ МАСЛАҲАТХОНА
4 ОЛИС ҚИШЛОҚ СПОРТИ

ИНСОНГА НАФ КЕЛТИРИШ – ОЛИЙ БАХТ

ISHONCH

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ ГАЗЕТАСИ

2002 йил 6 март, чоршанба №38 (1255)

СЕШАНБА, ЧОРШАНБА, ЖУМА ВА ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

«МАДИНА»НИНГ СИФАТЛИ МАҲСУЛОТЛАРИ

Андижон вилояти Балиқчи туманидаги «Мадина-97» хусусий фирмасида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар ўзининг юқори сифати билан ажралиб туради. Унинг раҳбари О.Жакбарова тадбиркорлик фаолиятини учта тикув машинаси ва беш нафар ишчи ёрдамида бошлаган эди. Бугунги кунда бу ерда 20 киши меҳнат қилмоқда. Мазкур фирма спорт маҳсулотлари - кимоно, футбол, волейбол тўплари ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқаришга ихтисослашган. Энг асосийси, бу ерда ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатига катта эътибор қаратилмоқда. Ўтган йили фирма «Таълим савдо» республика бош бошқармасининг тендерида ғолиб чиқди ва ушбу тендер бўйича қарийб 30 миллион сўмлик 17 мингта ўқувчилар сумкасини тайёрлади.

(ЎзА).

Ўзбекистон — АҚШ:

МУНОСАБАТЛАР ТЕНГ ҲУҚУҚЛИЛИК АСОСИДА

Жаҳон халқларини бир-бирига яқинлаштирадиган ҳам, бир-бирига нисбатан меҳр уйғотадиган ҳам, ўз миллати, халқи обрўйини кўтарадиган ҳам ҳамкорлик ришталаридир. Ҳар бир фуқаро, ҳар бир ватанпарвар, ҳар бир мутахассис буни асло унутмаслиги керак, энг муҳими ўз саъй-ҳаракатларини ҳамиша жаҳон андозасига солиштириб кўриши лозим. Бу сатрлар ўзбек алломаларидан бири — Абдулла Авлоний мушоҳадасига мансубдир.

Шу нуқтаи назардан қараганда, Ўзбекистонимиз мустақилликка эришганидан сўнг жаҳондаги кўплаб мамлакатлар билан сиёсий, ижтимоий, иқтисодий, маданий соҳалардаги алоқаларни юқори савияда ташкил этишга алоҳида эътибор қаратди. Айниқса, Ўзбекистон билан Америка Қўшма Штатлари ўртасидаги муносабатлар тобора фаоллашиб бормоқда. Шуни алоҳида қайд этмоқ керакки, икки томонлама ҳамкорлик ўзаро тенг мезонлар асосида рўёбга чиқмоқда. Бундай йўл тутиш ўз навбатида тилга олса арзигулик самаралар берди. Мамлакатимизда АҚШ билан биргаликда бунёд этилган «Зарафшон-Ньюмонт», «ЎзКейсмаш», «Ўздунробита», «Мармар», «АББ Лиммус Глобал» сингари қўшма корхоналар саноат, коммуникация ва қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда алоҳида ўрин тутмоқда.

— Собиқ шўро даврида Америка билан ҳамкорлик қилиш тўғрисида, ҳатто, оғиз очиб бўлмасди. Бизнес, фермер, компания, ассоциация, мулкдор, биржа деган сўзларни айтсак, нақ балога қолардик, - дейди Сирдарё вилояти Оқолтин туманидаги Собиржон Сиддиқов номли хўжалик аъзоси Эркин Йўлчиев, — Аллоҳга шукрки, истиқлол шарофати билан Америкага ҳам йўлимиз очилди. Фермерлик, илғор техника ва технология, мулк шаклини ўзгартириш масалалари Америка тадбиркорларидан кўпгина яхши тамойилларни ўргандик. Зотан, АҚШ айни пайтда энг ривожланган, салоҳияти беқиёс, иқтисодиёти бақувват давлатлардан биридир. Шунинг учун ҳам бу давлат қатор мамлакатлар, минтақалар ва қитъалар ўртасида кўприк вазифасини ўтаб келмоқда.

...Худди шундай. Биргина масала — кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш жараёни мамлакатимизда кейинги йилларда кенг қулоч ёйди. Фақат ўтган йилнинг охирларига келиб кичик ва ўрта бизнес субъектлари, хусусий тадбиркорларнинг, деҳқон ва фермер хўжаликларининг молиявий, моддий-техника заҳираларидан фойдаланиш механизмини такомиллаштириш мақсадида 50 га яқин мини-банк, 40 қа яқин ёқилғи-мойлаш материаллари шаҳобчалари, маъданли ўғитлар сотадиган 40 га омбор, 38 та муқобил машина-трактор парки, 35 дан зиёд сувдан фойдаланувчилар уюшмаси ва бошқа янги-янги тизилмалар вужудга келди. Шу тариқа 260 миллион АҚШ доллари миқдоридаги лойиҳаларни молиялаштиришда ҳам Американинг мадади катта бўлди.

Ўзбекистон АҚШ билан амалга ошираётган амалий муносабатларида ўзининг ишончли шерик эканлигини исботламоқда. Айтайлик, жорий йилнинг сўнгги икки ойи мобайнида АҚШ ҳукуматининг юртимизга ташриф буюрган қатор нуфузли делегациялари иштирокида турли-туман соҳаларда кечаётган ўзаро мулоқотлар чуқур таҳлил этилди.

АҚШ делегацияларининг дастлабки ташрифлари халқаро террорчиликка қарши кураш, аксилтеррорчи мамлакатлар иттифоқини вужудга келтириш тадбирлари билан боғлиқ бўлди. Ҳамкорлик уммони чегара билмас. Буни ҳаётнинг ўзи ёрқин кўрсатди. Эндиликда ўнлаб соҳаларда ҳамкорликни кенгайтириш истаги кучайиб бораётганлиги ўзбекистонликларни ҳам, америкаликларни ҳам қувонтирмоқда. Шунинг учун бўлса керак, АҚШ президенти Жорж Буш жаноби олийлари Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовга турли муносабатлар билан йўллаган табрикномаларида ҳамкорлигимиз тобора кенгая боради, деб ишонч билдирди. Биламизки, АҚШ давлат котиби Колин Пауэлл Ўзбекистонга қилган сафари чоғида Юртбошимизга Оқ уй раҳбари Ж.Бушнинг мактубини топширган эди.

Мазкур мактубда Ж.Буш яқин вақт ичида Вашингтонда учрашиш умидини билдирган эди. Президентимиз матбуот анжуманида мазкур таклифни мамнуният билан қабул қилганлигини, АҚШ пойтахтида нафақат президент Ж.Буш, балки, Конгрес аъзолари, ишбилармонлар, умуман, Ўзбекистон-АҚШ муносабатларига дахлдор доиралар вакиллари билан учрашажаклигини маълум қилган эди. Ўшанда давлатимиз раҳбари ўзаро алоқаларимизнинг изчил ривожланишига ишонч билдиришга етарли асослар борлигини айтган эди.

Мамлакатимиз фуқаролари Ўзбекистон билан АҚШ ўртасидаги ўзаро муносабатлар тобора ривожланиб бораётганидан чексиз қувонишаётганини фахр ила изҳор этмоқдалар.

Р.УМАРОВ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Муҳтарам Президент жаноблари!

Мамлакатларимиз ўзаро дипломатия муносабатлари ўрнатганига ўн йил тўлди. Шу муносабат билан, Сизга ва ўзбек халқига бахт-саодат, равнақ ва муваффақиятлар тилаб билдирилган энг эзгу тилакларимни йўллаш шарафига муяссарман.

Ушбу сананинг нишонланиши бизга ўтган ўн йил мобайнидаги самарали ҳамкорлигимиз якунларини сарҳисоб қилиш учун асос бўлади. Биз бирга босиб ўтган йўл халқларимизга бир-бирини яхшироқ таниш имконини берди. Сиёсий муносабатларимиз мазмунан тобора бойимоқда. Маънавий меросимизни идрок этиш, келгуси авлодни камолга етказиб тарбиялашга қаратилган маданий ҳамкорлик ва илмий-техникавий алоқаларимиз дўст мамлакатларимиз равнақи йўлида ривожланмоқда. 1999 йилда мудофаа соҳасидаги ҳамкорлигимизга тамал тошини қўйдик. 2001 йили Ҳукуматларимизаро иқтисодий комиссия иш бошлади ва шу йилнинг июл ойида Тошкентда унинг илк мажлиси бўлиб ўтди. Ниҳоят, мамлакатингиз ўтган йили ўтиш даврини бошдан кечираётган ва кўплаб имтиёзлардан фойдаланадиган давлатлар рўйхатига киритилди. Бу эса шу йилнинг ўзидаёқ Қарши шаҳрида ва Қашқадарё вилоятида ирригация борасидаги лойиҳаларни амалга оширишга киришиш учун йўл очди.

Давлат идораларининг ҳамкорлиги, жумладан, молия соҳасидаги ҳамкорлик ривожланаётгани, 2001 йилнинг октябрида ваколати бутун Марказий Осиё минтақасида амал қиладиган полиция атташеси тайинланиб, ички ишларга тааллуқли органлар ўртасида алоқалар қарор топгани, шунингдек, Франция Марказий Осиёни ўрганиш институтининг аҳамияти ошиб бораётгани мамлакатларимиз ўртасидаги алоқалар изчил равнақ топаётгани ва қирралари кўпаяётганидан дарак беради.

Французлар Ўзбекистонни тобора кўпроқ танимоқда. Унинг маданияти, анъаналари ва минтақадаги юксак мавқеи ҳам давлат идоралари, ҳам хусусий компанияларнинг қизиқишини орттирмоқда. Франция бундан буён ҳам Ўзбекистон билан мулоқот ва ҳамкорликни барча соҳаларда мустаҳкамлаб бораверади.

Жаноб Президент, Сизга бўлган юксак эҳтиромимни қабул этгайсиз.

Эзгу тилаклар билан,

Жак ШИРАК,
Франция Республикаси Президенти

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгашининг ҚАРОРИ

ИККИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИНИНГ САККИЗИНЧИ СЕССИЯСИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Кенгаши ҚАРОР ҚИЛАДИ:

Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг саккизинчи сессияси 2002 йил 4 апрел куни Тошкент шаҳрида чақирилсин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси **Э.ХАЛИЛОВ**

Тошкент шаҳри,
2002 йил 5 март

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг саккизинчи сессияси муҳокамасига қуйидаги масалалар киритилиши назарда тутилмоқда:

1. Ўзбекистон Республикаси референдумининг якунлари тўғрисида.
2. Ўзбекистон Республикаси референдумининг қарорларини амалга оширишга доир қонун ижодкорлиги ишлари концепцияси тўғрисида.
3. «Референдум якунлари ҳамда давлат ҳокимиятининг қонун чиқарувчи, ижро этувчи ва суд тармоқлари ташкил этилишининг асосий принциплари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси ҳақида.
4. Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг 2001 йилдаги ижроси тўғрисида.
5. Ўзбекистон Республикасининг Шаҳарсозлик кодекси лойиҳаси ҳақида (иккинчи ўқиш).
6. «Кредит уюшмалари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси ҳақида (иккинчи ўқиш).
7. «Суғурта фаолияти тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси ҳақида (иккинчи ўқиш).
8. «Фуқароларнинг банклардаги омонатларини ҳимоялаш кафолатлари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси ҳақида (иккинчи ўқиш).
9. «Чиқиндилар тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси ҳақида (иккинчи ўқиш).
10. Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида.
11. Халқаро шартномалар ва битимларни ратификация қилиш тўғрисида.

* * *

Ушбу масалалар билан бир қаторда депутатлар муҳокамасига Олий Мажлис ваколатига тааллуқли бошқа масалалар ҳам киритилиши мўлжалланмоқда.

ҚАРИЯЛАР ҲАМИША ЭЪЗОЗДА

Мустақиллик йилларида мамлакатимизда амалга оширилаётган туб ижтимоий-иқтисодий, маънавий-маърифий ва маданий ислоҳотларнинг мазмун-моҳияти инсоннинг турмуш фаровонлигини яхшилаш, унинг саломатлигини мустаҳкамлашга қаратилган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг кам таъминланган ва серфарзанд оилаларни, ногиронларни ижтимоий муҳофаза қилиш, аҳолини, миллий генофондни соғломлаштиришга қаратилган Фармонлари ҳамда кейинги йиллар «Аёллар йили», «Соғлом авлод йили», «Оналар ва болалар йили», «Қарияларни қадрлаш йили» деб эълон қилингани бунинг яққол далилидир.

Бу борада жойларда талайгина тадбирлар амалга оширилмоқда. Жумладан, «Ибн Сино» халқаро хайрия жамғармаси ташаббуси билан Жиззах вилоятида «Қарияларни эъзозлаш ва улар саломатлигини муҳофаза қилиш - барчанинг бурчи» мавзуида семинар ўтказилди. Унда катта ҳаётий тажриба ва билимга эга бўлган кексаларнинг ёшларни она Ватанга садоқат, неча минг йиллик қадриятларимиз ва урф-одатларимизга ҳурмат руҳида тарбиялашдаги ўрни ғоят муҳим аҳамиятга эга экани таъкидланди.

Семинар доирасида Жиззах шаҳрида қариялар учун мўлжалланган «Ибн Сино» геронтология маркази очилиши маросими бўлиб ўтди.

(ЎзА).

Самарқанд шаҳрида «Дельфин» сузиш ҳавзаси бунёд этилмоқда. Замонавий услубда қурилаётган ушбу муҳташам спорт мажмуи 500 томошабинга мўлжалланнган. Унинг қурилишида Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши ва «Самарқандсувқурилиш» трестининг 3-механизацилашган кўчма жамланмасининг ҳиссаси катта бўлмоқда. Лойиҳа ишлари эса «Самфуқароқурилиш» институти ходимлари томонидан амалга оширилмоқда.

Суратларда: вилоят касаба уюшмалари Кенгашининг вакили Баҳодир Бобомуродов, Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши мутахассиси Зоҳид Турсунов ва бунёдкор Ўлмас Нарзиқуловлар навбатдаги ишлар ҳақида суҳбатлашишмоқда; автокран бошқарувчиси Зайниддин Ражабов.

Т.НОРҚУЛОВ (ЎзА) олган суратлар.

СОЛИҚ ҲАҚИДАГИ ТУШУНЧАМИЗ ҚАНДАЙ?

Ўша куни Урганч туман ҳокимлигининг катта мажлислар зали фермер ва деҳқон хўжалиги раҳбарлари, оддий тадбиркорлар, солиқ хизмати ходимлари билан гавжум бўлди. Улар «Намунали солиқ тўловчи» вилоят кўрик-танловига ташриф буюришган эди.

Залга кираверишдаги кенг фойеда фермер ва деҳқон хўжаликларида етиштирилган маҳсулотлардан намуналар қўйилган эди. Кўрик-танлов иштирокчилари уларни диққат билан кўздан кечириб чиқдилар.

Бугунги кунда биргина Урганч туманида етмишдан ортиқ фермер ва деҳқон хўжаликлари фаолият кўрсатаяпти. Фойеда қўйилган маҳсулотларнинг каттагина қисми тумандаги «Баҳром» фермер хўжалиги корхоналарида тайёрланган. Хўжаликнинг сут, консерва заводлари, колбаса цехи, новвойхонаси ва тегирмонлари бор. Сигирлардан кунига 500 литрга етказиб сут соғиб олинмоқда. 26 гектар ерда ем-хашак, сабзавот маҳсулотлари етиштирилмоқда. Ҳозир 24 нафар ишчи-хизматчи 16 хил маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Ёз мавсумида улар сони икки баровар кўпаяди.

Ўтган йили хўжалик салкам 50 миллион сўм ялпи даромад олди. Соф даромад эса қарийб бир миллион сўмни ташкил этди. Давлатдан олинган кредитлар тўла қайтарилди, солиқлар ўз вақтида тўлаб қўйилди.

Янгибозор туманидаги «Собир ота», Боғот туманидаги «Султонбобо», Гурлан туманидаги «Маъмун» фермер хўжаликлари ҳам илғорлар қаторида келаяпти. Хўжалик раҳбарлари иқтисодиёт, сиёсат, ҳуқуқ, маънавият ва бошқа соҳаларда ўз билимларини намойиш этиш учун бугунги кўрик-танловга ташриф буюришган.

Кўрик-танлов қатнашчиларига Урганч туман ҳокими Раҳматулла Зоирхонов ва Хоразм вилояти давлат солиқ бошқармаси бошлиғи Исмат Қўзиев омадлар тиладилар. Сўнг мусобақалар бошланиб кетди.

Танловда барча саволларга тўлиқ жавоб бериб юқори натижага эришган Урганч туманидаги «Баҳром» фермер ва деҳқон хўжалиги раҳбари Маркс Раҳмонов ғолиб деб топилди ва Давлат солиқ қўмитасининг фахрий ёрлиғи ҳамда туман ҳокимлигининг эсдалик совғаси билан мукофотланди. Бошқа қатнашчилар ҳам ўз натижаларига қараб муносиб тақдирландилар.

Эртаси куни Урганч шаҳар автомобил ва йўллар техникуми мажлислар залида вилоят кичик ва ўрта бизнес корхоналари раҳбарлари «Намунали солиқ тўловчи» номи учун ўзаро беллашдилар. Танлов очилиши олдидан улар зал фойесида ўз маҳсулотларидан намуналар намойиш этдилар. Йиғилганлар айниқса шаҳардаги «Орзу» ишлаб чиқариш ва савдо фирмаси маҳсулотларини катта қизиқиш билан кўздан кечирдилар.

Фирмада 40 нафар ишчи-хизматчи аҳолининг талаб ва эҳтиёжларига қараб 15-20 хил маҳсулот ишлаб чиқаряпти. Кўргазмага қўйилган замонавий кийим-бошлар, дарпардалар ва бошқа уй жиҳозлари сифати юқори баҳоланди. Ишчан меҳнат жамоаси ўтган йили аҳолига 2 миллион 100 минг сўмлик хизмат кўрсатган эди. Бу йил фирма тикувчилари Тошкентдаги «Машҳура» корхонасида қўшимча касб эгаллаб, хизматлар кўламини янада кенгайтирмоқдалар.

Урганчдаги «Зодчий» кичик корхонасида чоп этилаётган турли хил матбаа маҳсулотлари, Хонқадаги «Руслан-95» хусусий корхонасида таъмирланган мураккаб электр двигателлари ҳам танлов қатнашчилари эътиборини тортди. Бундай корхоналар сони Хоразм вилоятида ой сайин кўпайиб бормоқда. Улар солиқ хизмати ходимлари билан яқин ҳамкорликда фаолият кўрсатмоқдалар.

Кўрик-танловда кичик ва ўрта бизнес корхоналарининг саккиз нафар раҳбари иқтисодий, сиёсий, ҳуқуқий билимларга қай даражада эга эканликларини намойиш этдилар. Барча саволларга жавоб бериб, энг юқори балл тўплаган «Орзу» ишлаб чиқариш ва савдо фирмаси раҳбари Машарип Отажонов ғолиб деб топилди ва Давлат солиқ қўмитасининг Фахрий ёрлиғи ҳамда эсдалик совғаси билан тақдирланди. Бошқа қатнашчиларнинг билими ҳам муносиб баҳоланди.

Кўрик-танлов давомида «Орзу» ишлаб чиқариш ва савдо фирмаси ходимлари янги модаларни намойиш этдилар.

Бугунги кунда вилоят давлат солиқ бошқармаси Хазорасп туманида якка тартибда меҳнат фаолияти билан шуғулланувчи ҳунармандларнинг солиқ қонунчилиги бўйича билимларини синовдан ўтказиш мақсадида ташкил этиладиган кўрик-танловга ҳозирлик кўрмоқда. Бундай тадбирлар солиқ қонунчилигини омма ўртасида кенг тарғиб этишга кўмаклашмоқда.

Жасур НОСИРОВ,
Республика Давлат солиқ қўмитаси Матбуот хизмати бош мутахассиси.

НАВРЎЗИ ОЛАМ НАФАСИ

Фуқароларнинг яшаш шароитларини яхшилаш, шаҳар ва қишлоқ инфратузилмасини ривожлантириш ижтимоий ҳимоянинг таркибий қисмидир.

«Берунийтутину» ҳиссадорлик жамияти бошқарув кенгаши раиси Н.Қурбонниёзов яхши бир таклифни ўртага ташлади:

— Жамоа билан маслаҳатлашиб, шаҳримизнинг марказий хиёбонида бир гузар қурсак. Нима дейсизлар?

БЕРУНИЙДАГИ «БАХТ УЙИ»

Бу таклиф касаба уюшма фаолларига ҳам маъқул тушди. Эртасига ҳиссадорларнинг кенгайтирилган йиғилиши чақирилиб, якдил қарорга келинди. Мамлакатимизнинг шимолий минтақасида жойлашган, буюк аллома Абу Райҳон Беруний номи билан аталадиган шаҳарда янги гузар қурилишига киришилди.

Талабчанлик ва тезкорлик билан иш олиб борилганлиги туфайли бир йил ичида ҳиссадорлик жамиятининг олган фойдаси ҳисобига 130 миллион сўмлик маблағ сарфланиб, кўркам савдо ва дам олиш маскани бунёд этилди.

Гавжум хиёбоннинг ўртасида жойлашган «Ёшлик» мажмуасидан 150 квадрат метрли саҳнга эга минимаркет дўкони, 100 ўринли қаҳвахона, тўй-томошалар ўтказиладиган кенг зални кўрган кишининг баҳридили очилади. Ойига 5 тонна нон ва қандолат маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган кичик корхона, музқаймоқ цехи фаолият кўрсата бошлади.

Мажмуа ёнида халқ меъморчилигининг сўнгги ютуқлари ўзида акс этган «Бахт уйи», «Гўзаллик салони» қад кўтарди. «Бахт уйи» директори Дилором Мадиёрованинг таъкидлашича, қисқа фурсат ичида 150 дан ортиқ бахт тўйи ўтказилди. Турмуш қураётган йигит-қизлар учун маслаҳатхона ташкил этилган. Тажрибали шифокорлар Собир Аминов ва Дилноза Мамашариповалар оила қуриш, соғлом турмуш тарзи бўйича ўз маслаҳатларини аямайдилар.

Шаҳарда яшовчи Давлатёр Собиров билан Нигора Нуруллаева, қўш келин-куёв Аҳмад Ҳусаинов ва Тамара Абдукаримова, Отабек Ҳусаинов билан Санобар Қурбоноваларнинг никоҳ тўйлари ортиқча чиқимларсиз, кўнгилхушлик билан ўтди.

Мажмуада суратхона, меҳмонхона, бар ва ресторан ишлаб турибди. Тиниб-тинчимас ва ташкилотчи директор Худойберган Сафарбоевнинг айтишича, қурилиш ва ободончилик ишлари давом эттирилади, фуқароларнинг бўш вақтларини мароқли ўтказадиган сайлгоҳ қад ростлайди.

Туманимизнинг 147 минг аҳолисига йил давомида 1 миллиард 313 миллион сўмлик хизмат кўрсатдик. Тармоқдан 41 миллион 389 минг сўм соф фойда олинди.

Жамоада ишчи-хизматчиларни ижтимоий ҳимоялаш яхши йўлга қўйилган. Ўтган йили ходимларга бепул тушлик учун 908485 сўм сарфланди, кам таъминланган оилаларга 337,5 минг сўмлик моддий ёрдам кўрсатилди, ишчиларга 434 минг сўмлик махсус кийим-кечаклар тарқатилди.

Савоб ишни ҳар ким, ҳар куни қилиши керак. Жамият бошқаруви томонидан оталиққа олинган мактаб, маҳалла қўмиталари ва жамғармалар ҳисоб рақамларига 501 минг сўм ўтказиб берилди. 18-болалар боғчаси, Навоий номли ўрта мактаб, ўқув ишлаб чиқариш комбинати, «Гулистон», «Ҳамза», «Амир Темур» маҳаллалари шулар жумласидандир.. Т.Бедарова, Ш.Абдураҳмонова, К.Қўчқоров, С.Давлатмуродов каби кам таъминланган оилалар матлуботчиларнинг ҳимматидан мамнун.

Ишчилардан Йўлдош Ражабов, Гулистон Жуманиёзова «Турон», «Чимён» санаторийларига, Гулнора Айтбоева, Гулсина Саитова «Аёл ва оила» илмий марказида даволаниб саломатликларини тикладилар, уларнинг ҳар бирига касаба уюшмаси томонидан 55 минг сўмдан моддий ёрдам кўрсатилди.

Вазирлар Маҳкамасининг «Республикада савдони эркинлаштириш чора-тадбирлари ҳақида», «Ижтимоий аҳамиятга эга бўлган товарлар билан савдо қилишни тартибга солиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорлари асосида хизмат кўрсатиш маданиятини оширишга қаратилган дастур ишлаб чиқилган. Бу йил ялпи товар айланишини 1,5 миллиард сўмга етказиш, марказлашмаган манбалар ҳисобидан 100 миллион сўмлик маҳсулотлар олиб келиш, аҳолининг кундалик эҳтиёж молларига бўлган талабини тўлароқ қондириш учун кенг кўламли ишлар амалга оширилмоқда.

А.УМАРОВ,
«Берунийтутину» ҳиссадорлик жамияти касаба уюшма қўмитаси раиси.

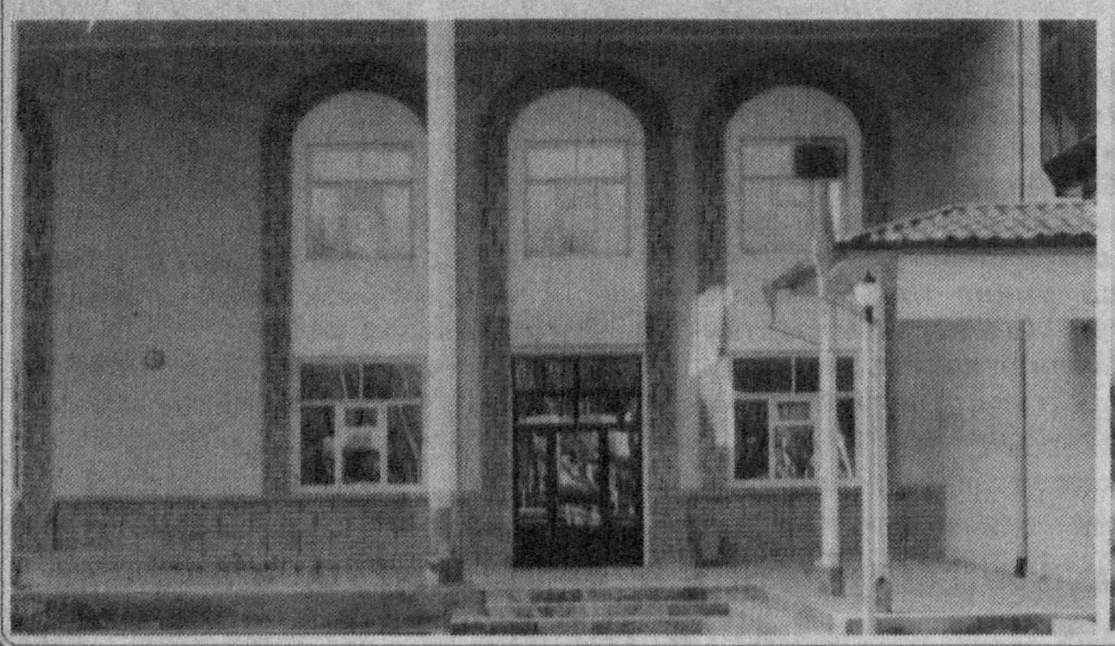

БУГУН МАҲАЛЛА ГУЗАРИДА

Баҳор кириб келиши билан шаҳар ва қишлоқларимиз маҳаллаларининг гузарларида ўзгача тароват ҳукм сура бошлади. Чойхоналарда яна ҳаёт қайнаб, ҳаммаёқда янгиланиш ва ёшариш эпкинлари кезмоқда. Бу — Наврўзнинг ўзига хос хусусияти.

Сўнгги йилларда Жиззах вилоятида маҳалла гузарларини ташкил этишга алоҳида эътибор берилаётир. Жиззах шаҳрининг ўзидагина 32 та, туманларнинг ҳар бирида эса 8-10 тадан гузар пайдо бўлди. Бундай масканлар учун қулай ҳамда шинам жойлар ажратилиб, кенг миқёсда қурилиш ва ободонлаштириш ишлари олиб борилди. Ҳар бир гузар ҳудудида маданий-маиший бинолар, савдо дўконлари, цехлар бунёд этилди.

Пахтакор тумани марказида 7 та маҳалла мавжуд. 3 та маҳалла ўз гузарига эга. Пахтакор шаҳридаги «Тошкент» маҳалла фуқаролар йиғинида амалга оширилаётган ишлар, айниқса, ибратлидир. Бу маҳаллага тадбиркор, ишбилармон Маҳмуд ака Урдушев ўн йилдан бери раислик қилиб келмоқда.

Маҳаллада 522 оила, жами 2310 нафар аҳоли истиқомат қилади. Улар учун барча шарт-шароитлар яратилган.

1998 йили туман ҳокимининг ташаббусига кўра ҳашар йўли билан маҳалла гузарлари қурила бошланди. Бу ишда маҳаллада яшаётган саховатли фермерлар, тадбиркорлар бош-қош бўлишди. Кўп ўтмай «Нуронийлар чойхонаси», тиббиёт шохобчаси, сартарошхона, радио-телевизор созлаш, пойабзал устахоналари, дорихона, қатор савдо дўконлари қад кўтарди.

«Тошкент» маҳалла йиғини ўз ҳисоб рақамига эга. Етарли маблағи бор. Раиснинг елиб-югуриши туфайли гузар ва маҳалла ҳудудида ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишлари амалга оширилаяпти. Минглаб мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазилди. Маҳалла аҳли яқинда Вазирлар Маҳкамасининг «Наврўз байрами муносабати билан мамлакатимизда «Ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш икки ойлиги» ўтказиш тўғрисида»ги Қарорига ҳозиржавоблик билан муносабат билдириб, ҳар бир кўча ҳудудига 2 минг тупдан кўчат ўтқазиш ташаббуси билан чиқди. Ҳозиргача 10 та кўчанинг ҳар бирига минг тупдан кўчат ўтқазишга муваффақ бўлинди. Маҳалла кўчалари тоза ва саришта. Бу ерда «Энг намунали кўча», «Энг намунали оила»лар бор.

Таъкидлаб ўтиш keракки, олиб борилган тарғибот-ташвиқот ишлари самараси ўлароқ кейинги йилларда бирон-бир ҳуқуқбузарлик содир этилгани йўқ. Маҳалла ва кўча оқсоқоллари халқ посбонлари билан ҳамкорликда иш олиб боришаяпти. Қоида шунақа: ушбу ҳудудда бегона кишиларнинг санқиб юришига йўл қўйилмайди. Шу туфайли ҳам аҳоли тинч ва осуда ҳаёт кечирмоқда.

Мазкур маҳаллада 174 нафар нафақахўр, 24 нафар ногирон истиқомат қилади. Кам таъминланган оилаларга, 2 ёшгача фарзанди борларга ойига 700 минг сўмлик моддий ёрдам кўрсатиб келинаяпти.

— Хонадонларимизнинг барчаси электр қуввати, табиий газ, тоза ичимлик суви билан юз фоиз таъминланган, - дейди Маҳмуд ака Урдушев. - Аҳолининг турмуш даражаси тобора яхшиланиб бормоқда. Коммунал хизматлар учун тўловларни йиғишда маҳалла оқсоқоллари яқиндан кўмак бермоқдалар.

Ҳа, маҳалла гузарлари тобора чирой очиб бормоқда. Ариқ ва зовурлар тозаланиб, тартибга келтирилаяпти. Маҳалла аҳли яратиш ва яшнатиш ишқи билан яшаётир.

Бўрибой НОРҚУЛОВ,
«Ишонч» мухбири.

Яқин Шарқ: ҳудуд эвазига хавфсизлик

ТИЙИЛИШНИНГ ОХИРИ — ТИНЧЛИК

Исроил қўшни араб давлатларининг ерларини 1967 йилдаги олти кунлик урушдан ва ундан кейинги давр мобайнида босиб олган эди. Шундан бери Яқин Шарқ минтақасида тинчликдан дарак йўқ. Фақат Мисргина 1973 йилдаги урушда босиб олинган ерларини қайтариб олди. Бошқа араб давлатлари йўқотган ҳудудларидан ҳамон мосуво. Минтақадаги вазият эса ҳамиша кескин. Қарийб ўттиз беш йилдан бери Фаластин билан Исроил ўзаро уруш ҳолатида. Бу урушнинг охири кўринмаяпти. Аксинча, вақти-вақти билан газак олиб, уруш олови дунё хавфсизлигига таҳдид солиб турибди. Масаланинг ечими топилмаётганлиги сабабли вазият тобора хавфли тус олмоқда.

Вазиятнинг охирги жиддий кескинлашуви ўтган йилнинг август ойига тўғри келди. Дастлаб Фаластинни озод қилиш Халқ Фронти раҳбари Абу Али Мустафо Исроилнинг махсус хизмати томонидан ўлдирилди. Фронт жангарилари бунга жавобан Қуддусдаги «Хайят» меҳмонхонасида Исроилнинг туризм вазири, истеъфодаги генерал Рехавам Зеевини отиб ўлдиришди. Шундан кейин вазият бутунлай назоратдан чиқиб кетди. Шу пайтгача Фаластин билан Исроил ўртасида ўт очишни тўхтатиш ва ўзаро муроса-ю мадора тўғрисида қандай келишувларга эришилган бўлса, ҳаммаси бекор бўлди. Фаластин мухториятининг ҳудуди қамал қилинди, Рамаллоҳ шаҳри ҳарбийлар томонидан қуршаб олинди. Ёсир Арофатнинг ҳаракатига, умуман ташқи дунё билан алоқасига чек қўйилди.

Бундай аҳвол Арофатнинг назоратида бўлмаган, унинг Исроил билан муроса йўлини танлаш борасидаги уринишларига қарши бўлган жангари кучлар учун жуда қўл келди. Улар Исроилга қарши террорчилик ҳаракатини кучайтириб юбордилар. Исроил эса ўз навбатида Фаластин назоратидаги ҳудудларга танклар билан бостириб кирди, турар-жой мавзеларини ҳамда Ёсир Арофатнинг қароргоҳини артиллерия ва авиация ёрдамида такрор-такрор ўққа тутди.

Етти ойдирки, бу даҳшатли жараён тинимсиз давом этмоқда. Бир томондан, ўзларини-ўзлари ўлимга маҳкум қилган фаластинликларнинг террористик чиқишлари тинмаётган бўлса, иккинчи томондан исроилликларнинг кескин ҳарбий чоралари тўхтамаяпти. Натижада ҳар иккала томондан сон-саноқсиз қурбонлар берилаяпти.

Хўш, юзага келган ўта хавфли вазият Исроилнинг ўзида қандай баҳоланмоқда?! Ташқи ишлар вазири Шимон Перес Ёсир Арофатни уй қамоғидан озод қилишни таклиф қилмоқда. Кутилмаганда бу таклифни мудофаа вазири Беньямин бен Элиезер ҳам қўллаб-қувватлади. Яқинда бош вазир Ариел Шарон телевидение орқали халққа мурожаатида Фаластин ҳудудларининг атрофида 200 километр узунликдаги тиконли симлар ва миналаштирилган майдонлар билан мустаҳкамланган оралиқ ҳудуд ташкил этиш ташаббуси билан чиққан эди. Ҳукуматнинг аксарият аъзолари бу таклифни маъқуллашмади. Улар оралиқ ҳудудни самарасиз ҳамда ортиқча сарф-ҳаражат талаб қиладиган чора дейишди ва Ёсир Арофатнинг Рамаллоҳдан чиқишига руҳсат беришни таклиф қилишди.

Исроил кнессетининг депутати Роман Бронфман «Труд» газетасига берган интервьюсида шундай деди: «Менинг ишонч ҳосил қилишимча, Исроил ва Фаластин раҳбарияти (Ариел Шарон ва Ёсир Арофат каби раҳнамоларни назарда тутяпман) тинчлик аҳдлашувига эришишга астойдил интилмаяптилар» деди.

Демак, вазият жуда мураккаб. Унинг ечими чигаллашиб бораётган бир пайтда Саудия Арабистони валиаҳди Абдуллоҳ бир таклифни ўртага ташлади. Унга кўра Исроил 1967 йилда ва ундан кейинги даврда босиб олинган барча ҳудудларни тарк этиши лозим. Бунинг эвазига араб давлатлари Исроил билан барча турдаги дипломатик алоқаларни тиклайди. Демак, ҳудудларни қайтариб бериш эвазига Исроилга боқий тинчлик таклиф қилиняпти. Бу янги, биринчи марта айтилган таклиф бўлмаса ҳам у араб дунёсида энг катта нуфузга эга бўлган давлат томонидан айтилганлиги учун катта акс-садо берди. Аксарият сиёсатчиларнинг фикрича, бу таклиф Фаластинга ҳам, Исроилга ҳам маъқул бўлган.

Айниқса, Исроил президенти Моше Кацав шаҳзода Абдуллоҳнинг таклифини кўтаринки кайфиятда кутиб олди. У яқинда фикр алмашиш учун ҳатто шаҳзодани Қуддусга таклиф қилди. Бу таклиф Исроил мудофаа вазирига ҳам маъқул бўлди. Ташқи ишлар вазири Шимон Перес эса, шаҳзоданинг таклифини «ўта замонавий ва ғоятда қизиқарли» деди. Бу тўғрида АҚШ давлат котиби Колин Пауэлл ҳам фикр билдирар экан, уни «ўта муҳим ва айни пайтда энг тўғри таклиф» деб баҳолади.

Жаҳон жамоатчилиги энди араб давлатлари раҳбарларининг фикрини кутмоқда. Афтидан, улар яқин орада ўтказиладиган саммитда аниқ бир хулосага келадилар. Унгача ва музокаралар бошлангунга қадар ҳар иккала томон ҳозирги ўта мураккаб ва қалтис вазиятни янада чигаллаштириб юборадиган ҳар қандай хатти-ҳаракатдан тийилиб турса, яхши бўларди дейишмоқда шарҳчилар.

Иброҳим НОРМАТОВ,
сиёсий шарҳловчи.
«Туркистон-пресс».

БИЗНЕС-ШОУ

Ибн Сино номидаги Бухоро шаҳар маданият саройида бизнес-шоу бўлиб ўтди. «Бухоротекс», «Нигора», «Бухороқоракўл», «Бухоромебель», «Зардўз» сингари 40 га яқин ҳиссадорлик жамиятлари биржа савдосида ўзлари ишлаб чиқарган маҳсулотлар билан қатнашди.

Чакана ва улгуржи савдо ташкилотларининг вакиллари кўргазмага қўйилган маҳсулотлар, уларнинг нархлари билан танишди, меҳнат жамоалари раҳбарлари ва мутахассислари билан маҳсулот турларини кўпайтириш, харидоргирлигини ошириш, хориж бозорларига чиқиш имкониятлари тўғрисида фикр алмашди. Шу куни биржа савдосида қатнашган корхоналар билан маҳсулот харид қилиш бўйича 602 миллион сўмлик шартномалар тузилди.

(ЎзА).

Таажжуб!

ДУДМАЛ ҚАРОРЛАР, МУЖМАЛ ЖАВОБЛАР

Фермерлар фаолиятига ноқонуний аралашишдек номақбул ишларга чек қўйиш лозим, деб нуфузли йиғилишларда кўп бор таъкидланди. Лекин айрим кимсалар ҳамон бунга беписандлик билан қараб келмоқдалар. Хўш, ноқонуний аралашувлардан қандай наф кўрилади? Тан олиш лозим, бу ҳолат хўжаликларга ҳам, тадбиркорларга ҳам иқтисодий ва маънавий зарардан бошқа нарса келтирмайди. Таассуфки, бундай хатти-ҳаракатлар Сирдарё вилоятининг айрим туманларида ҳанузгача учрамоқда. Одамларимиз Юртбошимиз далдаси, қўллаб-қувватлаши туфайли фермерликка астойдил интилаётган бир пайтда айрим хўжалик раҳбарлари ерни ўз эгаларига топшириш масалаларини узоқроқ муддат пайсалга солиш дардида юрибдилар. Сансалорлик боис, муайян ер майдонлари ҳосилдорлиги кескин пасайиб кетмоқда. Ана шундай салбий ҳолатларнинг бири ҳақида қуйида фикр юритамиз.

Сайхунобод туманидаги «Ўзбекистон» ширкатлар уюшмасидан ўтган йили вилоят адлия бошқармасига кўплаб ариза ва шикоятлар кела бошлади. Уларнинг аксарияти хўжалик раҳбари Усмонжон Исабоевнинг ножўя фаолияти, фермерлик йўлига жиддий тўсиқлар қўяётгани хусусида эди.

Бундай ноҳақликка дуч келганлардан бири Адилбой Абдуолимов бўлди. У хўжаликда 30 йилдан буён ишлар эди. 1995 йилда «Бунёдкор» хусусий корхонасини ташкил этди. Қулочни кенгроқ ёйиш мақсадида хўжаликдан ер ажратиб беришни сўради. 2000 йилнинг 3 июнида хўжаликнинг собиқ раҳбари Х.Жўраев унинг аризасини умумий йиғилишда кўриб чиқди. Ер ажратиб бериш ҳақида қарор қабул қилинди. Ушбу қарор «Ўзбекистон» қишлоқ фуқаролар йиғинининг 35-сонли қарори билан тасдиқланиб, ер ажратиш туман ҳокимлигидан сўралади. Бу чоғда хўжалик раҳбари курсисини Усмонжон Исабоев эгаллаган эди.

А.Абдуолимовнинг аризаси туман фермер хўжаликлари ташкил этиш комиссиясининг етти кишидан иборат аъзолари томонидан кўриб чиқилади, 18,8 гектар ер ажратиш тўғрисида туман ҳокимлигига тавсия юборилади. Бироқ, ҳоким Р.Нормуродов ушбу ҳужжатларни кўриб чиқишни хўжаликнинг янги раҳбари У.Исабоевга ҳавола этади. Раҳбар юқоридаги ҳужжатлар ҳокимлик томонидан асоссиз қонунга зид равишда қайтарилганлигини кўра-била туриб, А.Абдуолимов аризасини эътиборсиз қолдиради. Ишга адлия идоралари аралашгач, 2001 йилнинг 16 ноябрида шошма-шошарлик билан саводсизларча 53-сонли қарор қабул этилади. Гарчанд, умумий йиғилиш кун тартибига «Ишчи ва хизматчилардан фермер хўжалиги ташкил этиш тўғрисида тушган аризаларни кўриб чиқиш ҳақида»ги масала қўйилган бўлсада, қарорга «зўр тузатиш» киритилади ва ўзга хулосага келинади. Аниқроғи, «2001 йил 16 ноябргача чиқарилган барча ер тўғрисидаги илгариги умумий йиғилишлар қарорлари бекор қилинсин ва ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин» деган ёзув пайдо бўлади. Афтидан У.Исабоев отилган ўқни бир зарб билан қайтардим, деб ўйлаган бўлса керак. Ажабланарлиси, илгариги умумий йиғилишларнинг қарорлари нима сабабдан бекор қилинаётгани ҳақида лом-лим дейилмайди. Қолаверса, гап фермер хўжаликлари ҳақида кетаётган бўлса, фермерлар иштироки таъминланиб, бундай хулосага келиш сабаблари кўрсатилиши лозим эмасмиди?! Аслида ширкат хўжалиги қарорларини фақат юқори турувчи, аниқроғи, туман ҳокимлиги бекор қилмайдими? А.Абдуолимов юқоридаги тескари жавобни олиш учун нақд бир йилдан ошиқ вақт югурди. Идоралар эшигида сарғайди, қанча моддий ва маънавий зарар кўрди. Аммо, қийинчилик ва тўраларча муносабатлар унинг мулкка эга бўлиш истагини сўндира олмади.

Фуқаро Ашурали Қўшиев ҳам туман ҳокими Р.Нормуродов ҳамда хўжалик раҳбари У.Исабоевнинг юқоридагидек зарбасига учради. Мазкур оила пудрати бошлиғи илтимоси ҳам боягидек қабилда саҳналаштирилиб, қонунга ҳилоф равишда амалга оширилди. Фақат А.Қўшиевнинг Сайҳун қўрғони билан «Ўзбекистон» ширкат хўжалиги оралиғидаги йўлни узоқ муддат сарсардон кезганлиги қолди.

Хўш, фуқароларни овора-ю сарсон қилишдан мақсад нима эди? Хўжаликдаги қуйидаги яна бир ҳолатга эътибор қаратайлик. «Зиёдулла» номли фермер хўжалиги 2000 йилнинг 18 августида хўжалик ҳисобида бўлган ЮМЗ-6 русумли тракторни давлат мулк қўмитаси орқали сотиб олган эди. Чунки, хўжалик солиқ қарзларидан қутилиш учун техникани ким ошди савдосига қўйган эди. Тадбиркор тезда тегишли суммани хўжалик ҳисоб рақамига ўтказади. Аммо, ўжар раис техникани айни иш қизғин паллада ўн ой давомида зўравонлик билан ўз эгасига топширмасдан юрди. Иш судга ошгач, хўжалик кўрган 1,5 миллионлик зарарни ширкат хўжалиги тўлашга мажбур бўлди. Тадбиркор кўрган зарар ҳам қарийб ярим миллион деб баҳоланди. Охири муросаи мадора йўлини ахтариб, «Зиёдулла» фермер хўжалигига келтирилган зарарни қоплаш учун битта ГАЗ-53 автомобилини бериш билан зўрға этакларини ёпадилар.

— Бир раҳбар ўжарлиги қанча одамларни овора қилиб, қимматли вақтларини йўқотишга сабаб бўлди, — дейди Сирдарё вилоят адлия бошқармаси бўлим бошлиғи Зокиржон Отабоев, — барибир адолат тантана қилди. Аммо, одамларнинг ишдан, бошқарувдан кўнгли совиб қолаётгани хунук бўлмоқда.

Юқоридаги ҳолат тўғрисида фикр юритар эканмиз, Юртбошимизнинг халқ депутатлари Сурхондарё вилоят кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида сўзлаган маърузаларидаги қуйидаги жумлалар ёдга тушади: «Раҳбар киши эл-юртнинг ташвиши билан, шу ташвишларни имкон қадар осон қилиш ва енгиллатишни ўйлаб яшаши, одамларни ҳимоя қилишга доимо тайёр туриши, бир сўз билан айтганда, халқнинг дардини ўз дарди деб билиши керак». Дарҳақиқат, шундай! Бугун бу дард дилимизни ўртамаса, эртанги кун ташвишини қилмасак, биздан жамият ҳам, одамлар ҳам рози бўлмайди. «Ўзбекистон» ширкат хўжалигидагидек қусриятларни бот-бот такрорлайверсак, иқтисодий ислоҳотларимиз тақдири не кечади? Жиддий хулосалар чиқариш фурсати келмадимикан?!

Нурилла ШАМСИЕВ,
«Ишонч» мухбири.

Саволларингизга ЎзКУФКнинг юридик бўлими ҳуқуқшуноси Насиба ТИЛЛАХЎЖАЕВА жавоб беради

САВОЛ: ***Шифохонада даволанаётган ходимга неча ойгача касаллик варақаси берилади ва шу давр мобайнида унинг иш ўрни сақланадими?***

Д.АБДУЛЛАЕВА, Тошкент тумани.

ЖАВОБ: Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазири томонидан тасдиқланган, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида 2000 йил 19 январда рўйхатдан ўтган 873-рақамли «Касаллик варақалари ва маълумотномаларни бериш тартиби тўғрисида»ги йўриқноманинг 10-бандига асосан касаллик варақаси даволовчи врач томонидан 5 кунга қадар берилиши мумкин. Бемор то тузалгунга қадар ёки ТМЭКга юборилгунга қадар бўлим бошлиғи билан келишилган ҳолда даволовчи врач томонидан ҳар ўн кунда касаллик варақаси узайтирилиши мумкин. Бунда муддат 2 ойдан ошиб кетмаслиги керак. Охирги бир йил давомида 3 ёки 4 ой касал бўлган беморга ТМЭК назоратидан ўтиш учун йўлланма берилади.

Сил касаллиги билан оғриганлар хасталик бошланган вақтдан бошлаб 10 ой, касаллик хуруж қилганда эса 6 ойдан кечиктирилмай ТМЭК кўригидан ўтиш учун юбориладилар.

Касаллик варақасини ёки маълумотномани узайтириш бемор ТМЭКка юборилган кундан бошлаб тўхтатилади. Ходимнинг касаллик варақасида юрган вақти меҳнат стажига киради ва касаллик даврида унинг иш жойи сақланади.

САВОЛ: ***Муддатли меҳнат шартномаси тугагандан кейин уни узайтириш мумкинми?***

Б.ДАВЛАТОВ, Қумқўрғон тумани.

ЖАВОБ: Муайян муддат ёки муайян ишнинг бажарилиши вақтига тузилган меҳнат шартномасини бекор қилишнинг ўзига хос хусусияти шундаки, унинг муддати тугагандан сўнг истаган тараф, бошқа томоннинг хоҳишидан қатъий назар, меҳнатга оид муносабатларни тўхтатишга ҳақлидир.

Муддатли меҳнат шартномасининг амал қилиш вақти тугаганидан сўнг уни бекор қилиш учун қўшимча фикралашувлар ёки олдиндан тарафларни хабардор қилиш талаб қилинмайди. Бекор қилинишининг асосий шарти меҳнат шартномасининг тарафлар шартлашиб қўйган муддатнинг тугашидир.

Амалдаги Меҳнат кодекси аввалги Меҳнат қонунларидан фарқли ўлароқ ходимга ҳам, иш берувчига ҳам биринчи марта меҳнат шартномасининг муддати тугаши муносабати билан шу куни ҳам, муддат тугаган кундан кейинги бир ҳафта мобайнида ҳам бекор қилиш имкониятини берди.

Агар муддат тугагандан кейин ҳам меҳнатга оид муносабатлар давом этаверса ва тарафлардан биронтаси бир ҳафта давомида унинг бекор қилинишини талаб қилмаган бўлса, шартнома номуайян муддатга узайтирилган, деб ҳисобланади. Тарафлар меҳнат шартномасининг муддати ўтиши муносабати билан уни бекор қилишга ҳақли бўлган давр тугагунча ходим тегишли буйруқ билан таништирилмаса ва шу сабабга кўра у ўзининг аввалги вазифаларини бажариш учун ишга чиқишни давом эттирса, бу ҳолда ҳам меҳнат шартномаси номуайян муддатга давом эттирилган ҳисобланади. Меҳнат шартномасини бекор қилиш эса ғайриқонуний, деб топилади.

САВОЛ: ***Қонунчилигимизга биноан ҳужжатларни сохталаштирган ходимга нисбатан қандай чора кўриш мумкин? Бу ҳолат МКнинг 100-моддаси 2-қисми 4-банди билан ходимни ишдан бўшатишга асос бўладими?***

Ф. ХАЛИЛОВ, Қизилтепа тумани.

ЖАВОБ: Меҳнат кодекси 100-моддаси 2-қисмининг 4-бандига асосан ходим билан тузилган меҳнат шартномасини бекор қилишга олиб келиши мумкин бўлган меҳнат вазифаларини бир марта қўпол равишда бузиш рўйхати қуйидагилардан иборат:

— ички меҳнат тартиб-қоидалари, корхона мулкдори билан корхона раҳбари ўртасида тузилган меҳнат шартномаси;

— айрим тоифадаги ходимларга нисбатан қўлланиладиган интизомий чора ҳақидаги Низом ва уставлар билан белгиланади.

Бир марталик интизомни қўпол бузиш рўйхатини тасдиқлаш, келишиб олиш чоғида, айни пайтда қонун ҳужжатларида қўйиладиган талабларни унутмаган ҳолда, корхона бажараётган вазифаларнинг ўзига хос хусусияти, алоҳида жиҳатларини ҳисобга олиш зарур бўлади.

Бундан ташқари, рўйхатга ходим ўз меҳнат вазифаларини бажариши билан бевосита боғлиқ бўлмаган хатти-ҳаракатларни киритиш мумкин эмас. Бинобарин, жамоат жойларида маст ҳолда бўлиш, жамоат тартибини бузиш ва шунга ўхшаш хатти-ҳаракатларни иш берувчи бекор қилишга ҳақли эмас. Тарбиявий вазифаларни бажарувчи педагоглар ва бошқа ходимлар бундан мустаснодир.

Меҳнат вазифаларини қўпол равишда бузиш рўйхатини белгилаш чоғида ходимлар бажараётган меҳнат вазифаларининг ўзига хос хусусиятларига эътиборни жиддий қаратмоқ лозим. Меҳнат кодекси рўйхатга киритиш мумкин бўлган интизомни бузиш сонини чекламайди. Бироқ, ниҳоятда катта рўйхатни тузиш шунга олиб келадики, айбли ҳаракатлар уларнинг оғирлиги ва келиб чиқиши мумкин бўлган оқибатларни ҳамда мазкур корхонанинг ўзига хослиги ва ходимлар меҳнат вазифаларининг хусусиятини ҳисобга олмасдан рўйхатга киритилаверади.

Бундай ёндашув Меҳнат кодексининг 100-моддаси 2-қисми 4-бандига асосан меҳнат шартномасини бекор қилишни ғайриқонуний, деб топишга олиб келиши мумкин.

Ҳужжатларни сохталаштириш рўйхатга киритилган бўлса ва бунинг натижасида ходимга нисбатан ишончсизлик туғилган тақдирда ва бунинг оқибатида корхонага жиддий моддий зарар етказилган бўлса, у ҳолда Меҳнат кодексининг 100-моддаси 2-қисмининг 4-бандига кўра меҳнат шартномасини бекор қилишга асос бўлиб ҳисобланади.

Ходимнинг ўз меҳнат вазифаларини бузилиши қўпол тусга эгалиги ёки эга эмаслиги ҳар бир муайян ҳолда содир қилинган ножўя ҳаракатнинг оғир-енгиллигига ҳамда бундан келиб чиққан ёки келиб чиқиши мумкин бўлган оқибатларга қараб ҳал этилади.

ҲУҚУҚИЙ МАСЛАҲАТХОНА

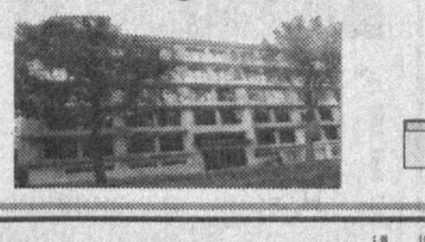

Саволларингизга Ўзбекистон таълим ва фан ходимлари касаба уюшма Марказий қўмитаси Бош мутахассиси Йўлдош Аҳмедов жавоб беради

САВОЛ: ***Ўрта мактаб раҳбарларига туман халқ таълими бўлими электр энергиясидан имтиёзли фойдаланганлик учун маблағ ўтказмаяпти. Шу тўғрими?***

Мактаб директорлари ва уларнинг ўринбосарлари, психологлар, кутубхоначилар, боғча мудиралари, тўгарак раҳбарлари имтиёзларга эгамилар?

С.ЗУЛФАНОВ, Фориш тумани, 12-ўрта мактаб директори.

ЖАВОБ: Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 18 апрелдаги 178-сонли Қарорига асосан педагогларга яратилган имтиёзлардан қуйидаги шахслар фойдаланиш ҳуқуқига эгалар:

— барча хилдаги умумтаълим мактаб ўқитувчилари ва болалар уйи тарбиячилари, педагогик меҳнат стажи 10 йилдан кам бўлмаган пенсиядаги мактаб ўқитувчилари ва болалар уйи тарбиячилари;

— мактабгача таълим ва мактабдан ташқари таълим муассасаларининг тарбиячилари, ўқитувчилари, касб-ҳунар тизими ишлаб чиқариш усталари ва ўқитувчилари, олимпия заҳиралари ҳамда болалар ва ўсмирлар спорт мактаблари директорлари, директор ўринбосарлари, устоз-мураббийлари, инструктор-методистлари, Маданият ишлари вазирлигига қарашли болалар санъат ва мусиқа мактаблари директорлари, директор ўринбосарлари, ўқитувчилари, концертмейстрлари, мактаб-интернатлари мактаб-интернат ва болалар уйларида махсус фан ўқитувчилари, мусиқа раҳбарлари ҳамда шу тоифадаги педагогик стажи 10 йилдан кам бўлмаган пенсионерлар;

— олий ва ўрта махсус таълим ўқув муассасаларининг профессор-ўқитувчилари таркиби, илмий ходимлари ҳамда ўқув ёрдамчи ходимлари ва шу тоифадаги педагогик меҳнат стажи 10 йилдан кам бўлмаган пенсионерлар.

Бу имтиёзлардан шаҳарда яшовчилар 50 фоиз, қишлоқда яшовчилар 100 фоиз фойдаланиш ҳуқуқига эгалар.

САВОЛ: ***Қишлоқ шароитида, айниқса тоғ зонасида ҳали табиий газ етиб бормаган жойларда ўқитувчиларга уйни иситиш учун қанча кўмир ёки қанча миқдорда пул маблағи ажратилади?***

Ў.БОБОЖОНОВ, Урганч шаҳри.

ЖАВОБ: Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 18 апрелдаги 178-сонли Қарори асосида ишлаб чиқилган «Уй-жой коммунал хизматлар учун ҳақ тўлаш бўйича аҳолига имтиёзлар бериш тартиби тўғрисида»ги Низомга биноан педагог ходимлар марказий иситиш тармоғига эга бўлмаган уйларда яшасалар уларга йилига ёқилғи бериш бир оила ҳисобига 1 тонна кўмир миқдорида белгиланган.

САВОЛ: ***«Қорақалпоқ қишлоқ хўжалик сув тармоқлари» трести хизматидан 1662 нафар ўқитувчи оиласи фойдаланади. Уларнинг бир ойда фойдаланадиган ичимлик сувига бўлган харажат миқдори 640,0 минг сўмни, йилига эса 7680,0 минг сўмни ташкил этади. Трестимиз ҳеч қандай фойда билан чиқиши мумкин эмас, дебитор қарзларимиз ошиб ётибди. Қорақалпоғистон Республикаси Молия вазирлигининг айрим ходимлари «ўқитувчиларнинг сувга бўлган ҳисоб-китоби мазкур хизмат қилувчи, яъни сув етказиб берувчи корхоналарнинг фойдаси ҳисобидан амалга оширилади», дейишмоқда. Шу тўғрими?***

К.АХМЕТОВ, Қорақалпоғистон Республикаси.

ЖАВОБ: Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 18 апрелдаги 178-сон Қарори асосида ишлаб чиқилган «Уй-жой коммунал хизматлар учун ҳақ тўлаш бўйича аҳолига имтиёзлар бериш тартиби тўғрисида»ги Низомнинг 7-бандида — фойдаланиш харажатлари ва коммунал хизматлар учун ҳақ тўлаш бўйича имтиёзлар бериш ҳисоб-китоби яшовчи томонидан унинг имтиёзлар олишга бўлган ҳуқуқини тасдиқловчи тегишли ҳужжатлар, уй-жой мулкдорлари ширкатига ёки уй-жой фондидан фойдаланишни амалга оширувчи бошқа ташкилотга (кейинги ўринларда бошқарувчи ташкилот деб аталади) тақдим этилган кундан бошлаб амалга оширилади. Фойдаланиш харажатлари ва коммунал хизматлар бўйича қайта ҳисоб-китоблар фақат 1941-1945 йиллардаги уруш ногиронларига, қатнашчиларига ва уларга тенглаштирилган шахсларга, байналминал жангчиларга ва ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг имтиёзларига эга бўлган оилаларига, агар улар кўрсатилган давр учун имтиёзларга эга бўлса, имтиёзлар олиш ҳуқуқини берувчи ҳужжатлар бошқарувчи ташкилотга берилган вақтдан қатъий назар, амалга оширилади. Ортиқча олинган миқдори эса келгусидаги тўловлар ҳисобига қўшилади. Шу Низомнинг III-қисмида йўқотилган даромадларни қоплаш манбалари берилган.

Мазкур Низомнинг 14-бандига кўра балансида ўз (идоравий) уй-жой фондига эга бўлган вазирликлар, идоралар, бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар фойдаланиш харажатлари ва иссиқлик таъминоти хизматлари учун ҳақ тўлаш бўйича имтиёзлар беришдан йўқотиладиган даромадларни ўз молиявий ресурслари ҳисобига қоплайдилар.

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари бошқарувчи ташкилотлари ва иссиқлик таъминот корхоналарининг ҳамда белгиланган тартибда республика ҳукумати қарорларига биноан аҳолига иссиқлик таъминот хизмати кўрсатувчи бошқа корхоналарнинг фойдаланиш харажатлари ва иссиқлик таъминоти учун ҳақ тўлаш бўйича фуқароларнинг айрим тоифаларига имтиёзлар бериш натижасида йўқотилган даромадлари тақдим этилган. Ҳисоб-китобларга мувофиқ (ушбу Низомнинг 14-бандида назарда тутилганлардан ташқари) маҳаллий бюджетдан қопланади. (15-банди).

Коммунал хизматларнинг қолган турлари (совуқ сув таъминоти, канализация ва электр энергияси) бўйича ушбу хизматларни имтиёзли тарифлар бўйича кўрсатувчи корхоналарнинг йўқотилган даромадлари улгуржи фойдаланувчилардан олинадиган даромадлар ҳисобига қопланади. (16-банди).

Саволларингизга ЎзКУФКнинг меҳнаткашларни ижтимоий-иқтисодий ҳимоя қилиш бўлими мудири Маҳмуджон ИСАЕВ жавоб беради

САВОЛ: ***Ташкилотларда ишчи ёки мутахассисларга компьютерда бир кеча-кундуз давомида ёки бир ойда неча соатгача ишлашга рухсат этилади. Агар компьютер зарарли ҳисобланса, унда ишловчиларга қандай имтиёзлар бор?***

У. ЮЛДОШЕВ, Гурлан тумани.

ЖАВОБ: Вазирлар Маҳкамасининг 1997 йил 11 мартдаги 133-сонли қарори билан «Меҳнат шароити ўта зарарли ва ўта оғир ишларда банд бўлган ходимлар учун иш вақтининг чекланган муддати» тасдиқланган. Шунга биноан электрон ҳисоблаш машиналари (ЭҲМ)да, видеотерминалларда ва электрон ҳисоблаш тизимларидаги ишларда бевосита банд бўлган ходимлар учун иш куни муддати 4 соат қилиб белгиланган. Таъкидлаш лозимки, қисқартирилган иш куни (4 соат) фақатгина компьютерда бевосита ишлаган муддатини ўз ичига олади. Бу муддатга бошқа меҳнат вазифаларини бажариш ва ҳар соатда бериладиган 10 минутли, жами 30 минутли танаффус вақти кирмайди. Айнан шу қарор билан бундай шароитларда банд бўлган ходимлар учун қўшимча таътилнинг энг кам муддати 12 иш куни этиб белгиланган.

Агар ходим билан тузилган меҳнат шартномасида унга компьютерда ишлашдан ташқари, бошқа вазифалар ҳам юклатилган бўлса (масалан: бухгалтер, ходимлар бўлими инспектори, иқтисодчи ва ҳоказо), у ҳолда мазкур ходим компьютердаги зарарли омиллар нечоғлик таъсир кўрсатаётганлиги ва унинг фаолияти Вазирлар Маҳкамасининг юқорида келтирилган Қарори талабларига жавоб бериш-бермаслиги иш ўринларининг аттестация якунларига кўра баҳоланади.

САВОЛ: ***«2001 йилдан бошлаб ойлик маошларимиз банкдан дўкон ҳисобига ўтказилган, мол сотилгандан кейин иш ҳақларимизни оласиз» дейишмоқда. Шундай ҳолат қонунчилигимизга тўғри келадими?***

Қурбонали РАСУЛОВ, Шаҳрисабз тумани, Ғилон қишлоғи.

ЖАВОБ: Бу ҳолат бирон-бир қонун ҳужжатларида назарда тутилмаган. Чунончи, Меҳнат кодексининг 154-моддасига кўра, иш берувчи ўзининг молиявий ҳолатидан қатъий назар, ходимга бажарган иши учун ҳақни белгиланган меҳнат ҳақи шартларига мувофиқ ва ҳар ярим ойда бир мартадан кам бўлмаган муддатларда тўлаши шарт. Ходимларга иш ҳақи, одатда, улар ишлаётган жойда тўланиши белгилаб қўйилган (163-модда).

Шунингдек, Меҳнат кодексининг 153-моддасига кўра 2001 йил 30 августдаги 271-II-сонли Қонун билан киритилган қўшимчага биноан меҳнат ҳақи пул шаклида тўланади. Меҳнат ҳақи алкоголли ва тамаки маҳсулотлари билан, шунингдек, республика ҳукумати томонидан белгилаб қўйилган бошқа товарлар билан тўланиши ман этилади.

Хатингизда келтирилган ҳолат юзасидан давлат меҳнат ҳуқуқ инспекторига ёки тармоқ касаба уюшмаси туман қўмитасига мурожаат қилиш тавсия этилади.

Акмал Икромов туман Давлат солиқ инспекцияси ходимлари тадбиркорлар ўртасида даромадларни солиққа тортиш борасида кенг тушунтириш ишларини олиб бормоқдалар.

Суратда: туман давлат солиқ инспекциясининг шўъба бошлиғи Шуҳрат Норқобилов ёш тадбиркор билан суҳбатда.

Ғ.ХИДИРОВ олган сурат.

Саволингизга ҳуқуқшунос Гулнора МУРОДОВА жавоб беради

САВОЛ: ***Мен 1979-1980 йилларда Афғонистонда хизмат қилганман. Байналминал жангчилар II жаҳон уруши қатнашчиларига тенглаштириладими? Имтиёзлар бўйича бизга ҳам бензин пули бериладими? Биз яшаб ўтганимиздан сўнг нафақамизни турмуш ўртоғимиз олиши мумкинми?***

Каримжон МАДАЗИМОВ, Поп тумани.

ЖАВОБ: Вазирлар Маҳкамасининг 1994-йил 11-майдаги 249-сонли Қарори билан тасдиқланган уруш қатнашчиларига тенглаштириладиган шахслар қуйидагилар ҳисобланадилар:

а) 1941 йил 22 июнидан 1954 йилнинг 31 декабригача бўлган даврда қурувчи батальонлар, взводлар ва халқни ҳимоя қилувчи отрядлар таркибида собиқ иттифоқ ҳудудида жанговар ҳаракатларда иштирок этган шахслар;

б) II жаҳон уруши ва гражданлар уруши даврида партизан отрядлари ва қўшилмаларида ёки яширин ишларда бўлган шахслар;

в) II жаҳон уруши йилларида ҳаракатдаги армия таркибида ёки ҳарбий ҳаракатлар кетаётган жойларда хизматини ўтаган собиқ иттифоқнинг Ички ишлар вазирлиги органлари ва Давлат хавфсизлиги қўмитаси органларининг ҳамда оддий ходимлар таркибида бўлган шахслар;

г) II жаҳон уруши даврида ҳаракатдаги армия ва флотлар таркибидаги қисмлар ҳамда бўлинмаларда балоғат ёшига етгунга қадар полк ўғиллари ва юнгалар сифатида юрган шахслар;

д) фронт яқинидаги темир йўлларда мудофаа чизиғи иншоотлари қурилишида, ҳарбий-денгиз базалари, аэродромлар ҳамда II жаҳон уруши даврида ҳарбий ҳаракатлар кетаётган жойлардаги бошқа ҳарбий объектлар қурилишида иштирок этган ходимлар;

е) ҳаракатдаги армия таркибида ишлаган ёлланма ходимлар таркибида бўлган шахслар;

ж) II жаҳон уруш даврида фашист концлагерлари (гетто ва зўрлик билан ушлаб туриладиган жойларда бўлган тутқунлар, шу жумладан болалар) шахслар;

з) Собиқ Ленинград шаҳрининг қамал даврида шаҳарнинг корхона, муассаса ва ташкилотларида меҳнат қилган ва «Ленинград мудофааси учун» медали ҳамда «Қамалдаги Ленинград фуқароси» нишони билан тақдирланган шахслар;

и) 1956 йилнинг 24 октябридан 1956 йилнинг 10 ноябригача бўлган даврда Венгрия ҳудудидаги жанговар ҳаракатлар пайтида ҳарбий қисмлар, штаблар ва муассасаларда хизматни ўтаган ҳарбий хизматчилар;

к) ҳарбий ҳаракатлар кетаётган мамлакатларда ўз байналмилал бурчларини адо этган, тинчлик ўрнатувчи кучлар таркибида иштирок этган ҳарбий хизматчилар, ички ишлар ва миллий хавфсизлик хизмати органларининг бошлиқлари ва оддий ходимлар таркибида бўлган шахслар.

Афғонистон ва бошқа давлатлар ҳудудида жанговар ҳаракатларда иштирок этган жангчиларга бериладиган имтиёзлар:

I. Тиббий хизмат ва дори-дармонга доир:

— шифокор рецептига асосан бепул дори-дармон олиш;

— даволаш—профилактика муассасаларида овқатланиш тўловидан озод этиш.

II. Сиҳатгоҳ ва дам олиш уйларига доир:

— икки йилда бир маротаба бепул сиҳатгоҳга йўлланма олиш;

— биринчилар қаторида иш жойидан бепул сиҳатгоҳ йўлланмасини олиш.

III. Йўловчи ташиш транспортларида юришга доир:

— барча турдаги (таксидан ташқари) шаҳар йўловчи ташиш транспортларида бепул юриш;

— маъмурий туман ҳудудидаги (таксидан ташқари) йўловчи транспортларида бепул юриш;

— шаҳар атрофида қатновчи (таксидан ташқари) йўловчи транспортларда бепул юриш жумладан, шаҳар атрофида қатнайдиган темир йўл траснпорти;

— ҳаво, темир йўл, шаҳарлараро автомобил транспортида бир йилда бир марта (бориш, қайтиш) чипта нархи 50 фоиз арзонлашган нархда юриш (3-гуруҳ);

IV. Уй-жой, коммунал-маиший хизматларга доир:

— турар-жой учун ҳақ тўлашдан озод этиладилар (1 кишига 16 кв.м.);

— коммунал хизматлар (газ, сув, электр ва иссиқлик энергияси) учун ҳақ тўлашда 50 фоиз енгилликка эга;

— марказий иситиш тармоғи бўлмаган уйларда яшайдиганлар ҳар йили 50 фоиз арзон нархда 2 тонна кўмир олиш ҳуқуқига эга;

V. Солиқ бўйича имтиёзлар:

— даромад солиғи тўлашдан озод этилади (энг кам миқдордаги иш ҳақининг 4 бараваридан);

— мол-мулк солиғидан озод этилади;

— ер солиғидан озод этилади.

Сиз хатингизда байналмилал жангчи дегансиз, жангчи билан байналмилал ногиронларга бериладиган имтиёзлар ўртасида фарқ бўлиб, ногиронлар автомашинасига бензин учун товон пули олиш ҳуқуқига эгадирлар.

Олаётган нафақангиз тўғрисида ҳам аниқ маълумот бермагансиз. Лекин ҳар қандай ҳолда ҳам афғончиларнинг вафотидан кейин, турмуш ўртоғингизга боқувчисини йўқотганлик пенсияси умумий асосларда тайинланади.

Саҳифани уюштирувчи: Дилором АЛЛАКУЛОВА, «Ишонч» мухбири.

Олис қишлоқ спорти

ЧЕМПИОНЛАР ВОЯГА ЕТМОҚДА

Бухоро вилоятининг чекка туманларидан бири саналган Олотда кўплаб истеъдодли спортчилар камолга етаётир. Хусусан, туман марказида жойлашган 7-Олимпия спорт мактаб-интернати чемпионларни вояга етказаётган илм ўчоқларидан хисобланади.

Мактаб-интернатнинг ташкил топганига унча кўп вақт бўлгани йўқ. Шунга қарамасдан, ўтган йиллар давомида 7 нафар спорт устаси етишиб чиқди, 55 нафар спорт усталигига номзод тайёрланди. Мамлакат биринчилигида илм даргоҳининг 33 нафар тарбияланувчиси фахрли биринчи, 26 нафар ўқувчи иккинчи, 50 дан зиёд курашчилар эса учинчи ўринни эгаллашди. Республика ўқувчиларининг ҳар йилги ўтказиладиган спартакиадасида эса 86 нафар ёш спортчи медаллар билан тақдирланди.

Кўриниб турибдики, хизмат кўрсатган спорт устаси, халқ маорифи аълочиси Рустам Тўраев бошқараётган жамоанинг ютуқлари чакки эмас.

— Мактаб-интернатимиз асосан спортнинг дзюдо ҳамда ўзбек кураши йўналишлари бўйича ёш истеъдодларни камол топтиришга йўналтирилган. Биз энг аввало, ҳақиқий иқтидорли ёшларни қабул қилишга катта эътибор қаратганмиз. Шунинг учун ҳам талабларимизга ҳамма ҳам дош беролмайди. Ҳар йили синовларимиздан муваффақиятли ўтган 25 нафар ўқувчигагина мактаб-интернатга ўқиш бахти насиб этади, - дейди мактаб-интернат раҳбари Рустам Тўраев.

Ҳозир илм масканида 140 нафар умидли ёш таҳсил олмоқда. Уларга Илҳом Авезов, Дилшод Тўраев, Фарҳод Тўраев, Элбек Умаров сингари таниқли мураббийлар кураш сирларини ўргатишмоқда. Эътироф этиш кераки, ёшлар камолоти учун ҳамма шароитлар муҳайё этилган. Кураш ва умумий жисмоний тайёргарлик заллари, ювиниш хоналари ўқувчилар ихтиёрида. Тарбияланувчилар 4 маҳал иссиқ овқат билан таъминланган. Вилоят ва туман спорт қўмиталари, халқ таълими бошқармаси, 20-қурилиш трести ҳамда кўплаб тадбиркорлар, ота-оналар, касаба уюшма ташкилотлари каби қатор ҳомийлик хизматини кўрсатишга астойдил бел боғлаган жамоалар кўмаги ҳар қадамда билиниб турибди.

Ўтган йили Россиянинг Твер шаҳрида бўлиб ўтган ўзбек кураши бўйича ёшлар ўртасидаги жаҳон биринчилигида мазкур мактаб-интернатнинг 3 нафар иқтидорли ўқувчиси чемпионлик шоҳсупасидан жой олганлиги эсда қоларли воқеалардан бири бўлди. Алишер Курезов, Акобир Тўрабов, Малик Қодировлар ўзбек кураши довруғини жаҳонга кўз-кўз қилибгина қолмай, илм масканлари шуҳратини дунёга ёйдилар. Шунингдек, Худойберди Мустафоев бу нуфузли мусобақадан бронза медали билан қайтди. Дзюдо бўйича қитъа чемпионатлари совриндорлари Шуҳрат Бобоев, Алишер Остонов, Ҳамид Отажонов сингари полвонлардан ҳам умид катта.

Усмон НАВРЎЗ,
«Ишонч» мухбири.

Ёшлар — келажагимиз

ВОЛЕЙБОЛДА ФАҚАТ ҚИЗЛАР

Навоий шаҳрида волейбол бўйича қизлар жамоалари ўртасида Ўзбекистон Миллий чемпионати мусобақаларининг 1-босқичи бўлиб ўтди. Унда Қорақалпоғистон Республикаси, Андижон, Фарғона, Наманган, Самарқанд, Бухоро, Сирдарё ҳамда Навоий вилояти жамоалари иштирок этди.

Икки кун давом этган мусобақаларда навоийлик волейболчи қизлар биринчи ўринни қўлга киритди. Фарғона ва Самарқанд жамоаларига иккинчи ва учинчи ўрин насиб этди.

Голиблар шу йилнинг 1-6 апрел кунлари Самарқанд шаҳрида ўтказиладиган Республика чемпионатининг 2-босқичига йўлланма олди.

(ЎзА).

Инсон эртанги кунни кутиб яшайди. Келажак ҳақида ўйлайди. Ҳаётини мазмунли, ширин ва осуда ўтказиш мақсадида унга олдиндан замин яратишга ҳаракат қилади. Таъкидлаб ўтиш жоизки, бугунги ёшлар келажагимиз яратувчилари, авлодларимиз давомчилари саналишади.

«УМИД» ЎҚУВ БИРЛАШМАСИ

Ўзбекистон мудофаасига кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилоти Тошкент шаҳар Мирзо Улуғбек туман Кенгашининг «Умид» болалар ва ўсмирлар спорт ўқув бирлашмаси жамоаси асосий диққат эътиборни айнан ёшлар масаласига қаратаётгани ҳам бежиз эмас.

— Бугунги кунда туман Кенгашимизда 31 та бошланғич ташкилот тузилган бўлиб, аъзоларимизнинг сони минг кишидан ортади, - дейди биз билан суҳбатда бирлашма раҳбари Акмал Мадусмонов. - Биз ўз ишимизни тўғри ташкил этиш ва самарадорлигини ошириш мақсадида туман халқ таълими бўлими, маҳалла қўмиталари, вояга етмаган ёшлар билан ишлаш комиссиялари ва ички ишлар бўлими профилактика инспекторлари билан ҳамкорлик қилмоқдамиз. Айни дамда ички ишлар бўлимида рўйхатда турадиган, тарбияси оғир, вояга етмаган ёшларнинг аҳволи билан танишиб, уларга кўмак беришга интилаяпмиз. Бундан ташқари, меҳнат ва уруш фахрийлари билан учрашувлар, ҳарбий-техник спорт мусобақалари ўтказиш, музейларга, ёзги дам олиш оромгоҳларига чиқишни ҳам режалаштириб қўйганмиз.

«Умид» болалар ва ўсмирлар спорт ўқув бирлашмасининг савоблик ишлари ҳам кўп. Жумладан, «Навбаҳор» маҳалласида истиқомат қилувчи Василий Блинов ва Ярослав Сичкоренколар оталиққа олинган. Энди ушбу икки ўсмирнинг мактабни тўлиқ тугатиши, тўгараклардан бирида мунтазам шуғулланиши, юриш-туриши назорат остидадир. Шу ўринда таъкидлаш ўринлики, «Ватанпарвар» туман Кенгаши бошланғич ташкилотларида сиёсий дарслар ўтказиш, тарихимизнинг буюк сиймолари тўғрисида маълумотлар бериш, бугунги кунда инсоният ҳаётига хавф солиб турган иллатлардан бири — гиёҳвандликнинг оқибатлари ва унга қарши курашиш, диний экстремизм иллатлари хусусида суҳбатлар ўтказилаяпти.

«Умид» ўтган йили спортнинг техник ва амалий турларидан бўлган модел спортини ривожлантириш ва ёшлар ижодиёти тўгаракларини янада кенгайтириш борасида бир қатор ютуқларни қўлга киритди. Жумладан, мактаб, коллеж, лицей ва бошқа ўқув даргоҳларида «Ёш авиамоделчи», «Ёш радиотехник», «Ёш ракета моделчиси», «Ёш мерган» тўгараклари ташкил этилди.

— Ёшларнинг катталар назоратидан четда қолиши ва бекорчилик доимо салбий оқибатларни келтириб чиқаради, - дейди бирлашма раҳбарининг спорт ишлари бўйича ўринбосари Дониёр Очилов. - Биз ишимизга масаланинг ана шу томонларини инобатга олган ҳолда ёндошмоқдамиз. Кези келганда шуни ҳам таъкидлаб ўтиш лозимки, туманимиздаги 65-сонли Катталар таълим марказида ўқиётган тарбияси оғир, ички ишлар бўлимида назоратда турадиган, жазо муддатини ўтаб қайтган ёш ўспиринлар орасида «В» тоифали автомобил ҳайдовчилари ва авточилангарлик гуруҳларини туздик. Биламизки, ҳунарни бошини тутган киши ҳаётда қийналмайди.

«Умид» болалар ва ўсмирлар спорт ўқув бирлашмаси туман, шаҳар ва республика миқёсида ўтказилаётган турли йўналишдаги мусобақаларда фаоллик билан иштирок этиб келмоқда. Ва шу билан бир қаторда мусобақаларга имкон қадар ҳомийлик қилиш ҳам одат тусига кириб бормоқда.

Бирлашма нафақат бугунни, балки эртани ҳам ўйлаган ҳолда ўқув ташкилотларининг моддий-техник базасини такомиллаштиришга жиддий эътибор қаратмоқда. Чунки, эртанги кунни ўйлаган кам бўлмаслигини улар жуда яхши билишади.

Ўтган йилни сарҳисоб қиладиган бўлсак, халқ хўжалиги учун оммавий техник касб ходимлари тайёрлаш режасини 140 фоизга бажарилиб, 300 дан ортиқ мутахассислар тайёрланди. Аҳолига пуллик хизмат кўрсатиш доирасини кенгайтириш мақсадида ўқув ташкилотларида белгиланган дастурлар изчил амалга оширилиб, 100 дан ортиқ мутахассислар қайта ўқитилди.

Мирзо Улуғбек туманида бундай жамоаларни кўплаб учратиш мумкин.

Эркин МАВЛОНОВ.
Бурхон РИЗОҚУЛОВ олган суратлар.

Биласизми?

Кейинги йилларда «урбанизм», «урбанизация» деган сўзлар тез-тез тилга олинадиган бўлиб қолди. У аслида лотинча «урбан» сўзидан олинган бўлиб, «шаҳар» маъносини англатиши кўпдан бери маълум эди.

УРБАНИЗАЦИЯ — ШАҲАР ДЕГАНИ

Фақат кейинги вақтда урбанизация сўзи кенг оммалашди. Ҳозирги илм-фан тараққиёти даврида урбанизация кўп қирраларли жараён сифатида жамиятда катта аҳамият касб этмоқда. Эндиликда бу тушунча том маънодаги ижтимоий-иқтисодий жараён бўлиб, барча аниқ ва табиий фанлар билан узвий боғланиб кетмоқда.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳамда Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти урбанизация атамаси орқали қандай тушунчаларни англаш кераклигини белгилаб берди. Чунончи, унинг замирида шаҳар аҳолисининг кескин ўсиши ҳисобига ушбу мамлакат меҳнаткашларининг кўпайиши каби жараён ва воқеликлар тушунилади.

Социология, география, сиёсий иқтисод, демография ва бошқа фанларни синтетик чоғиштирган ҳолда йирик ижтимоий-иқтисодий масалаларни комплекс равишда ҳал этиш йўллари белгиланди.

А.АЛИЕВ тайёрлади.

СОВҒА — ГИМНАСТИКА МАЖМУАСИ

Урганч шаҳрида гимнастика мажмуаси қурилиб фойдаланишга топширилди. Меъмор Алишер Қодиров чизмаси, Алексей Суханов лойиҳаси асосида барпо қилинган бу улкан спорт иншооти шаҳар ҳуснига янада ҳусн қўшди. Лойиҳа қиммати 650 миллион сўм бўлган бу муҳташам қаср жаҳон андозаларига мос спорт анжомлари билан жиҳозланди. Гимнастика мажмуасига «Хоразм пахта саноат сотиш» бирлашмаси буюртмачилик қилди. Қурилиш ишларини эса вилоят ирригация қурилиш монтаж бошқармаси олиб борди.

Гимнастика мажмуаси бадиий ва спорт гимнастикаси бўлимларидан иборат бўлиб, 300 ўринли иккита зал ёшлар ихтиёрига бериб қўйилган. Бирида спорт мусобақалари ўтказилса, иккинчиси машғулотлар учун барча қулайликларга эга. Шунингдек машқ қиладиган кичик заллар , тиббиёт хонаси, душ, ошхона, дам олиш хоналари ҳам мавжуд.

Мажмуа қурилишида Хоразм қурилиш монтаж бошқармасидан Рафис Сайфуллин, дурадгор Сафарбой Ваисов, Урганч механизациялашган кўчма калоннасидан Аминбой Бозорбоев, Мақсуд Тангриев, электрик Отабой Қодиров, электр пайвандчи Иброҳим Ҳакимовлар, айниқса, ибрат кўрсатиб ишладилар.

«Пахта саноат сотиш» вилоят бирлашмаси болалар шифохонасини қайта таъмирлаш ишларига ҳам 22 миллион сўм маблағ ўтказиб, яна бир хайрли ишга қўл урди.

Эркин ЭРМАТОВ,
«Ишонч» мухбири.

Ҳарри КАЙТ

КУТИЛМАГАН МЕҲМОН

Тун. Поезд елдек учиб борар, ташқарида эса уйқуга чўмган шаҳар ва қишлоқлар поезд ойнасидан лип-лип ўтарди. Хаёл оғушида ўтирган киши тўсатдан чўчиб купе эшиги томон юзланди. Дарҳақиқат, юзига қора ниқоб кийган қандайдир нусха қўлида тўппонча билан турарди. «Қўлингни кўтар!» пишиллади кутилмаган меҳмон. Аммо йўловчи ўзини қўлга олиб, кулиб юборди-да, деди:

— Қўрқитиб юбордингиз-ку!

Қароқчи эса važоҳат билан қичқирди:

— Қани ҳамённи чиқар!

Йўловчи ҳамённини олиб ўриндиқ устига қўйди:

— Афсуски, ҳамёнда сариқ чақа йўқ. Кўриб турибманки, азизим, бу гал омадингиз келмади.

Қароқчи чаққонлик билан ҳамённи титкилаб, хеч вақо топа олмагач, «жин урсин» деди-да, уни отиб юборди.

— Сизга айтдим-ку, ёнимда сариқ чақа ҳам йўқ деб, — жилмайди йўловчи.

— Нега бўлмаса купега киргнимда қўрқиб кетдинг? — сўради қароқчи.

Йўловчи яна қаҳқаҳа отиб кулди:

— Сизни чипта текширувчи деб ўйлабман. Чунки чиптам ҳам йўқ эди-да! — деди йўловчи.

Ҳанс РОСЛЕР

ДОРИНИНГ КУЧИ

Машҳур артист ҳар куни машғулотга кечикиб келарди:

— Азизим, — деди бир куни режиссёр, — бунақаси кетмайди. Агар беш-ўн дақиқа кеч қолсангиз, майли, мен бунга қарши эмасман. Аммо сизни ҳар куни соатлаб кутаяпмиз. Иш эса тўхтаб қоляпти. Бу нимаси ахир! Бахтингизга директор бу иш билан шуғулланмаяпти.

Артист эса одатдагидек узоқ эснади.

— Биласизми, бу ишим ўзимга ҳам ноқулай туюляпти. Лекин ҳар куни соат қўнғироғини эшитмай ухлаб қоляпман.

— Ундай бўлса, врачга боринг, — маслаҳат берди режиссёр.

— Врач менга ёрдам бера деб ўйлайсизми? — сўради артист.

— Балки бунинг бошқа йўли бордир. Ахир сиз бунга қарши бирон чора топишингиз керак-ку!

Шундай қилиб артист врачга борди, врач унга дори ёзиб берди ва уларни уйқудан аввал ичишини тавсия қилди. Артист врачнинг айтганларини бажарди.

Шундан сўнг эрталаб уйғониб ўз кўзларига ишонмади. Соат бир дақиқаси кам етти. Лекин у роппа-роса еттида жиринглаши керак эди. «Мана ҳозирги фаннинг ютуғи! Менга энди соатнинг ҳам кераги йўқ. Менинг сеҳрли дориларим бор!» — қичқирди артист.

Бир соатлар чамаси вақтдан сўнг у режиссёр ҳузурида бўлди.

— Салом, — деди у режиссёрга кулиб. — Қани энди нима дейсиз? Ишга вақтида келдимми?

— Ҳа, — деди режиссёр хўрсиниб. — Бу ишингиз мақтовга лойиқ! Аммо, марҳамат қилиб айтинг-чи, кеча нега ишга келмадингиз?!

Немис тилидан
Ш.ИМЯМИНОВА,
У.ИМЯМИНОВ таржимаси

ШЕЪРИЯТ КЕЧАСИ

Низомий номли Тошкент Давлат Педагогика Университетида Ўзбекистон Қаҳрамони, Халқ шоири, Алишер Навоий номидаги Давлат мукофоти соҳиби Абдулла Орипов билан бўлиб ўтган учрашув чинакам шеърият ва баҳор байрамига айланиб кетди.

— Ҳақиқий шеърият кўнгилларни ёритувчи, руҳга қувват берувчи бебаҳо қудир. Шу маънода Абдулла Орипов шеърлари ҳам қалбимизда Ватан, миллат ва Озодлик шукуҳини уйғотади. Ёшларни ватанпарварликка чорлайди, - деди университет ректори Баҳром Қодиров тадбирни очар экан.

Ўзбекистон Мадҳиясини талабаёшлар унинг муаллифи билан биргаликда куйладилар.

— Талабалар билан учрашув ҳар бир ёзувчи, шоир учун синов, имтиҳондир, - дейди Абдулла Орипов давра суҳбатини бошлар экан. - Негаки, улар ёзган асарнинг «термометри» талаба. Янги ёзилган асар ҳақида биринчи бўлиб талабалар баҳо беради. Чунки, улар жамиятнинг ёниб турган қалби.

«Адабиёт ва замон, ўқувчи ва давр» мавзуидаги давра суҳбатида А.Орипов билан бирга Ҳалима Худойбердиева, Қутлибека Раҳимбоева, Сирожиддин Саидов, Рустам Мусулмон каби эл севган шоирлар ҳам иштирок этдилар. Тадбирда ўзбек тили ва адабиёти факультети талабалари А.Ориповнинг шеърларидан намуналар ўқидилар. Мусиқа факультети талабалари эса «Жаннатга йўл» асаридан парчалар ижро этдилар. Университет бадиий ҳаваскорлари ижро этган куй ва қўшиқлар, дилбар рақслар тадбирга ўзгача руҳ бағишлади.

Шоира РАУПОВА.

Юнус Ражабий номли педагогика билим юрти талабаси Алимбекова Умида Рахмонбековна номига берилган ПТ-106796 рақамли диплом йўқолганлиги сабабли **бекор қилинади.**

Ўзбекистон кичик, ўрта ва хусусий тадбиркорлик ходимлари касаба уюшмаси Марказий қўмитаси раёсати ва ходимлари Қашқадарё вилояти тармоқ касаба уюшма қўмитаси раиси Ҳамид Саидовга падари бузруквори **МАДАТ отанинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ISHONCH

МУАССИС: Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси

Бош муҳаррир Мирғиёс ҚАЮМОВ

Таҳрир ҳайъати:
Эркин Воҳидов, Сайёра Рашидова, Жория Алимхўжаева, Маъмура Одилова, Сафар Остонов, Маҳмуджон Расулов, Элёр Ёқубов, Виктор Зверев (бош муҳаррир ўринбосари «Ишонч-Доверие»), Мирзоҳид Содиқов, Шамсиддин Эсонбоев, Кудратилла Рафиқов, Мирфозил Олимов.

E-mail: ishonch@dostlink.net; ishonch1@dostlink.net

ТЕЛЕФОНЛАР:
Котибият 56-87-73; Хатлар, реклама ва эълонлар бўлими 56-85-43.
Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган

Босишга топшириш вақти - 21.00
Топширилди 21.30

Манзилимиз: 700165, Тошкент шаҳри, «Бухоро» кўчаси, 24-уй. Нашр кўрсаткичи: 133; 134

Газетага 1998 йил 11 июлда Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитаси томонидан 00005 рақамли гувоҳнома берилган. IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Офсет усулида босилди. Бичими А-2. Ҳажми 2 босма табоқ. Сотувда эркин нархда.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

Буюртма Г— 232.